

Một số nét cơ bản về kỹ thuật trồng và chăm sóc cây Neem

1. Giá trị sử dụng: Cây Neem là loại cây gỗ trung bình, đường kính 40- 50 cm cao từ 12-15 mét. Cây Neem là cây đa tác dụng: Gỗ làm hàng mộc, hàng mỹ nghệ, có thể làm bột giấy, ván dăm, ván ghép thanh ..vv..v. Lá và quả Neem dùng làm phân, thuốc trừ sâu, xà phòng diệt khuẩn.

2.

Điều kiện gây trồng

* Điều kiện về đất.

Cây Neem (Xoan chịu hạn) sinh trưởng tốt trên các loại đất có thành phần cơ giới nhẹ, ẩm, thoát nước tốt. Các loại đất có thành phần cơ giới nặng, thoát nước kém hay đất bí chặt không thích hợp cho việc trồng Neem.

* Điều kiện về khí hậu.

+ Sinh trưởng tốt trong điều kiện nhiệt độ trung bình năm từ 24°C- 30°C. Ở nơi có nhiệt độ trung bình tháng từ 20°C, cây Neem sinh trưởng quanh năm.

+ Lượng mưa trung bình năm từ 600mm-1200 mm.

+ Độ ẩm không khí trên 70 %.

3. Chọn giống và thu giống.

Thu hái hạt giống trên các cây mẹ có tuổi trên 5 năm, tán cân đối, cành ngang, lá có màu xanh đậm, thân thẳng.

Quả Neem chín không tập trung. Trên một chùm quả có cả quả đã chín cả quả còn non. Quả chín rải rác từ cuối tháng 5 đến cuối tháng 7 dương lịch. Chín tương đối tập trung trong tháng 6 dương lịch.

Khi quả chín màu quả chuyển từ màu xanh nhạt sang màu vàng, thịt quả mềm có mùi thơm và vị ngọt. Chỉ thu hái các

quả đã có màu vàng còn ở trên cây bằng sào hay thu nhặt quả rụng dưới đất. Không được thu hái quả còn xanh hay làm rụng cả chùm quả.

Quả đem về cho vào bao tải ủ thêm 24 giờ cho thịt quả mềm. Sau đó cho vào rổ chà nhẹ cho nát thịt quả và rửa sạch bằng nước nhiều lần. Khi hạt đã sạch, rải hạt ra nong hay cát phơi chỗ râm mát. Tuyệt đối không được phơi hạt trực tiếp trên nền gạch hay xi măng dưới ánh nắng trực xạ. Hạt chế biến xong nên sử dụng ngay. Nếu không sử dụng được ngay, thì thời gian bảo quản không được quá 30 ngày trong điều kiện bảo quản thông thường. Một ki lô gam hạt giống tiêu chuẩn có từ 2.200 - 2.400 hạt. Tạo được 1.800 - 1.900 cây giống.

4. Cây con

Cây con được ươm trong bầu đất. Vỏ bầu ươm cây bằng polyethylen. Kích thước phẳng 13*18 cm. Phía đáy có đục 8-10 lỗ tròn $D = 6$ mm.

Hạt nứt nanh đem gieo vào bầu, khi gieo chú ý cầm nghiêng hạt 45° , đầu nhọn hạt xuống dưới, độ sâu gieo hạt khoảng 1cm. Gieo xong tủ rơm rạ lượng $1\text{kg}/\text{m}^2$ mặt bầu.

Sau 3-4 ngày gieo hạt thì dỡ bỏ rơm rạ che tủ, kiểm tra thấy bầu nào không có cây dùng hạt đã ủ nứt nanh dặm lại ngay. Rơm rạ che tủ phải xử lý qua nước vôi trong để tránh sâu bệnh hại.

Tiêu chuẩn cây con xuất vườn.

- Tuổi cây: 3 tháng (90 ngày kể từ ngày gieo hạt)
- Cây cao $H = 30-50$ cm , đường kính cổ rễ $D = 0,3 - 0,4$ cm
- Tỷ lệ $D/H = 1/100 - 1/150$.

5. Trồng rừng

* Xử lý thực bì:

Khả năng cạnh tranh của cây Neem kém, nên phải xử lý thực bì toàn diện. Hoàn thành xử lý thực bì trước khi trồng 1 tháng.

* Cày toàn diện với độ sâu lật đất 20-25 cm

* Cày theo băng với độ sâu lật đất 20-25 cm

Sau khi cày đất xong tiến hành đào hố theo qui cách $40\text{cm} \times 40\text{cm} \times 40\text{cm}$. Công tác đào hố phải hoàn thành trước khi trồng 10-15 ngày để có điều kiện kiểm tra qui cách hố

trồng. Nơi có điều kiện nên bón lót mỗi hố 1 kg phân chuồng hoai và trộn đều trước khi trồng cây.

Cây Neem có thể trồng toàn diện thuần loại hoặc trồng hỗn giao theo băng rộng.

+ Trồng toàn diện: Bố trí cự ly 3m*4 m (Cây cách cây 3 mét, hàng cách hàng 4 mét). Mật độ trồng 840 cây/ha

+ Trồng hỗn giao: Neem + Cây phù trợ theo băng rộng tỷ lệ hỗn giao 4+7 (trồng 8 hàng keo + 14 hàng Neem). Cự ly cây cách cây 2 mét, hàng cách hàng 4,5 mét). Mật độ 1.100 cây/ ha (700 cây Neem + 400 cây phù trợ)

* Trồng cây.

- Cho lớp đất mặt xuống đáy hố, nếu có bón lót phân chuồng hoai thì phải trộn đều trước khi trồng cây.

- Cây trồng phải đặt ngay ngắn giữa hố. Sau đó dùng dao lam rạch một đường thẳng từ trên miệng túi bầu xuống đáy túi bầu, từ từ lật bỏ túi bầu PE (tránh làm vỡ bầu đất), dùng tay hoặc cuốc lấp đất lại và giẫm chặt xung quanh gốc. Chú ý không lấp đầy hố mà lấp đất cách miệng hố từ 1- 2 cm để cây trồng tận dụng được nước mưa và mùn, nhưng vẫn không bị đọng nước sau mỗi trận mưa.

6. Chăm sóc.

Cày theo hàng cách gốc cây 0,5 mét. Cuốc cỏ đường kính 1 mét, xới đất sâu 5-10 cm vun gốc cao 10 cm, tấp cỏ vào gốc cây để giữ ẩm. Số lần chăm sóc: 1 lần. Thời gian chăm sóc: đầu mùa khô để kết hợp phòng chống cháy. Bón thúc 50 gam NPK/ cây kết hợp khi xới cỏ vun gốc. Trồng dặm các cây bị chết để đảm bảo mật độ qui định. Thời vụ trồng dặm theo thời vụ trồng rừng hàng năm.

Rừng trồng phải cử người bảo vệ chống sự phá hại của người và gia súc cũng như việc đốt lửa vô ý thức gây cháy rừng